

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ด้วยเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียนเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พุทธศักราช ๒๔๘๒ กระทรวงศึกษาธิการวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๔”

๒. ให้แก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็น “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔”

๓. ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

พ.ศ. ๒๔๕๒ และข้อความในข้อ ๒ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๘ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“๓. เครื่องแบบนักเรียนชาย โรงเรียนทุกประเภท ให้ประกอบด้วย

(๑) เสื้อ แบบเชิ้ตคอตั้ง ผ้าขาวเกลี้ยงไม่บางเกินสมควร ผ่าอกตลอด สิบท่อนเสื้อกว้าง ๕ ซม. ใ้ดุมสีขาวกลมแบนขนาดผ่าศูนย์กลางไม่เกิน ๑ ซม. แขนสั้นเพียงข้อศอก มีกระเป๋าดัดแนวราวนมเบื้องซ้าย ๑ กระเป๋า ขนาดกว้างตั้งแต่ ๘ ซม. ถึง ๑๒ ซม. และลึกตั้งแต่ ๑๐ ซม. ถึง ๑๕ ซม. พอเหมาะกับขนาดของเสื้อ

(๒) กางเกง ผ้าสีทึบ สีน้ำเงิน สีกรมท่า หรือ สีดำ แบบกางเกงไทยขาสั้นเพียงเหนือเข่า พับกลางลูกสะบ้าประมาณ ๕ ซม. เมื่อยืนตรง ส่วนกว้างของขากางเกง เมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ ๘ ซม. ถึง ๑๒ ซม. ตามส่วนขนาดของขา ปลายขาพับชายเข้าข้างใน กว้าง ๕ ซม. ผ่าตรงส่วนหน้าใ้ดุมขนาดย่อมขัดซ่อนไว้ข้างใน มีกระเป๋าดัดตามแนวตะเข็บข้าง ข้างละ ๑ กระเป๋า เวลาสวมให้พับชายเสื้อไว้ให้เรียบร้อย

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๘๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

สำหรับสีของกางเกงดังกล่าว ให้โรงเรียนเลือกใช้ได้
เพียงสีเดียว

(๓) เข็มขัด หนังสือน้ำตาล หรือสีดำ ขนาดกว้างตั้ง
แต่ ๒.๕ ซม. ถึง ๔ ซม. ตามส่วนขนาดตัวของนักเรียน หัว-
เข็มขัดเป็นโลหะสีทอง หรือสีเงิน รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบน ชนิด
หัวกลัด มีปลอกหนังสือเดียวกับเข็มขัด ๑ ปลอก ขนาดกว้าง ๑.๕
ซม. สำหรับสอดปลายเข็มขัด เข็มขัดที่วานี้ใช้คาดทับกางเกง

นักเรียนที่เป็นลูกเสือ จะใช้เข็มขัดลูกเสือแทนก็ได้

(๔) รองเท้าหุ้มส้นชนิดผูก หนังสือหรือผ้าใบสีน้ำตาล
หรือสีดำ ไม่มีลวดลาย ให้ใช้ประกอบกับถุงเท้าสีแบบธรรมดา
เป็นด้ายหรือสักหลาด สีน้ำตาล หรือสีขาว

สำหรับสีของรองเท้าและถุงเท้า โรงเรียนจะให้นัก-
เรียนใช้สีใดให้เลือกใช้ได้เพียงสีเดียว

ในงานพิธีต่างๆ ใช้ถุงยาวสีเดียวกับรองเท้า

ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจสั่งการใช้รองเท้า ถุงเท้า หรือส่งผ่อนผัน
ในเรื่อง แบบ ชนิด และสี ของรองเท้า ถุงเท้า ในโอกาสอัน-
ควรได้เป็นการชั่วคราว

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๘๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

สำหรับนักเรียน โรงเรียนประชาบาล โรงเรียนเทศบาล หรือโรงเรียนราษฎร์ ในส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณา กำหนดว่า ควรใช้รองเท้า ถุงเท้า เพียงไรหรือไม่ เพื่อให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น”

๔. สำหรับนักเรียน โรงเรียนประชาบาลในส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งผ่อนผันการแต่งเครื่องแบบได้ตามความเหมาะสมกับสภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น

๕. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๔๘๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๕. ให้มีเครื่องหมายของโรงเรียนปักที่อกเสื้อเบื้องขวา เหนือแนวราวมดคืบบนเนื้อผ้า ด้วยด้ายหรือไหมสีดังต่อไปนี้

โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมการฝึกหัดครู กรมศิลปากร กรมวิสามัญศึกษา และกรมสามัญศึกษา โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนเทศบาล สีน้ำเงินแก่

โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมอาชีวศึกษา สีแดงเลือดหมู

โรงเรียนราษฎร์ สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดงเลือดนก

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

เครื่องหมายนี้ คืออักษรย่อชื่อโรงเรียนที่นักเรียนศึกษาอยู่
ใช้แบบตัวพิมพ์ธรรมดา ขนาด ๑×๑.๕ ซม. ปักไว้ระยะช่องไฟ
พียงาม

อักษรย่อชื่อโรงเรียนให้ใช้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ
อนุญาต

เครื่องหมายสำหรับนักเรียนโรงเรียนประชาบาล มีอักษร
ป. และสำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล มีอักษร ท. ขนาด
๑×๑.๕ ซม.

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควร จะกำหนดให้
โรงเรียนประชาบาลหรือโรงเรียนเทศบาลใด ใช้อักษรย่อชื่อ-
จังหวัดและเลขหมายโรงเรียนโดยเฉพาะมิให้ซ้ำกันก็ได้ อักษร-
ย่อชื่อจังหวัดและเลขหมายโรงเรียน ขนาด ๑×๑.๕ ซม. ให้ปัก
แถวเดียวกันใต้เครื่องหมาย ป. หรือ ท. แล้วแต่กรณี

อักษรย่อชื่อจังหวัดให้ใช้ตามบัญชีท้ายระเบียบนี้
เลขหมายโรงเรียนโดยเฉพาะนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด
ได้กำหนดแล้วรายงานให้กระทรวงศึกษาธิการทราบ เพื่อดำเนิน
ระเบียบไว้”

เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

๖. โรงเรียนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้เครื่องแบบเป็นอย่างอื่น ก่อนวันใช้ระเบียบนี้ สำหรับเครื่องหมายของโรงเรียน หรือเครื่องหมายที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้เป็นอย่างอื่น ซึ่งปักที่กระเป๋าเสื้อเบอ่งชายให้ปักที่เดิม ส่วนที่ปักเหนือกระเป๋าเสื้อเบอ่งชาย ให้ย้ายไปปักที่อกเสื้อเบอ่งขวาในระดับเดียวกับเบอ่งชาย

๗. เครื่องหมายของโรงเรียนซึ่งปักที่อกเสื้อเบอ่งชายที่นักเรียนใช้อยู่เดิม ผ่อนผันให้ใช้ต่อไป ได้จนถึงสิ้นปีการศึกษา ๒๕๐๕

ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๕

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

บัญชีอักษรย่อจังหวัด

๑.	จังหวัดกระบี่	ใช้อักษรย่อ	ก.บ.
๒.	จังหวัดกาญจนบุรี	”	ก.จ.
๓.	จังหวัดกาฬสินธุ์	”	ก.ส.
๔.	จังหวัดกำแพงเพชร	”	ก.พ.
๕.	จังหวัดขอนแก่น	”	ข.ก.
๖.	จังหวัดจันทบุรี	”	จ.บ.
๗.	จังหวัดฉะเชิงเทรา	”	ฉ.ช.
๘.	จังหวัดชลบุรี	”	ช.บ.
๙.	จังหวัดชัยนาท	”	ช.น.
๑๐.	จังหวัดชัยภูมิ	”	ช.ย.
๑๑.	จังหวัดชุมพร	”	ช.พ.
๑๒.	จังหวัดเชียงใหม่	”	ช.ม.
๑๓.	จังหวัดเชียงราย	”	ช.ร.
๑๔.	จังหวัดตรัง	”	ต.ร.
๑๕.	จังหวัดตราด	”	ต.ด.
๑๖.	จังหวัดตาก	”	ต.ก.
๑๗.	จังหวัดธนบุรี	”	ธ.บ.

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

๑๘.	จังหวัดนครนายก	ใช้อักษรย่อ	น.ย.
๑๙.	จังหวัดนครปฐม	„	น.ฐ.
๒๐.	จังหวัดนครพนม	„	น.พ.
๒๑.	จังหวัดนครราชสีมา	„	น.ม.
๒๒.	จังหวัดนครศรีธรรมราช	„	น.ศ.
๒๓.	จังหวัดนครสวรรค์	„	น.ว.
๒๔.	จังหวัดนนทบุรี	„	น.บ.
๒๕.	จังหวัดนราธิวาส	„	น.ธ.
๒๖.	จังหวัดน่าน	„	น.น.
๒๗.	จังหวัดหนองคาย	„	น.ค.
๒๘.	จังหวัดบุรีรัมย์	„	บ.ร.
๒๙.	จังหวัดปทุมธานี	„	ป.ท.
๓๐.	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	„	ป.ข.
๓๑.	จังหวัดปราจีนบุรี	„	ป.จ.
๓๒.	จังหวัดปัตตานี	„	ป.น.
๓๓.	จังหวัดพระนคร	„	ก.ท.
๓๔.	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	„	อ.ย.
๓๕.	จังหวัดพังงา	„	พ.ง.
๓๖.	จังหวัดพัทลุง	„	พ.ท.

เล่ม ๑๘ ตอนที่ ๕๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

๓๗.	จังหวัดพิจิตร	ใช้อักษรย่อ	พ.จ.
๓๘.	จังหวัดพิษณุโลก	”	พ.ล.
๓๙.	จังหวัดเพชรบุรี	”	พ.บ.
๔๐.	จังหวัดเพชรบูรณ์	”	พ.ช.
๔๑.	จังหวัดแพร่	”	พ.ร.
๔๒.	จังหวัดภูเก็ต	”	ภ.ก.
๔๓.	จังหวัดมหาสารคาม	”	ม.ค.
๔๔.	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	”	ม.ส.
๔๕.	จังหวัดยะลา	”	ย.ล.
๔๖.	จังหวัดระนอง	”	ร.น.
๔๗.	จังหวัดระยอง	”	ร.ย.
๔๘.	จังหวัดราชบุรี	”	ร.บ.
๔๙.	จังหวัดร้อยเอ็ด	”	ร.อ.
๕๐.	จังหวัดลพบุรี	”	ล.บ.
๕๑.	จังหวัดเลย	”	ล.ย.
๕๒.	จังหวัดลำปาง	”	ล.ป.
๕๓.	จังหวัดลำพูน	”	ล.พ.
๕๔.	จังหวัดศรีสะเกษ	”	ศ.ก.
๕๕.	จังหวัดสกลนคร	”	ส.น.

เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

๕๖.	จังหวัดสงขลา	ใช้อักษรย่อ	ส.ข.
๕๗.	จังหวัดสตูล	”	ส.ต.
๕๘.	จังหวัดสมุทรปราการ	”	ส.ป.
๕๙.	จังหวัดสมุทรสงคราม	”	ส.ส.
๖๐.	จังหวัดสมุทรสาคร	”	ส.ค.
๖๑.	จังหวัดสระบุรี	”	ส.บ.
๖๒.	จังหวัดสิงห์บุรี	”	ส.ห.
๖๓.	จังหวัดสุโขทัย	”	ส.ท.
๖๔.	จังหวัดสุพรรณบุรี	”	ส.พ.
๖๕.	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	”	ส.ฎ.
๖๖.	จังหวัดสุรินทร์	”	ส.ร.
๖๗.	จังหวัดอ่างทอง	”	อ.ท.
๖๘.	จังหวัดอุตรธานี	”	อ.ต.
๖๙.	จังหวัดอุตรดิตถ์	”	อ.ด.
๗๐.	จังหวัดอุทัยธานี	”	อ.น.
๗๑.	จังหวัดอุบลราชธานี	”	อ.บ.